

Na rokovanie vlády SR
Dňa 23. augusta 2023
K materiálu č. 27806/2023
K bodu č.: 4

STANOVISKO

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

I.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky ministerka spravodlivosti ako iniciatívny materiál.

II.

Cieľom predkladaného návrhu zákona je zabezpečiť dostatočnú kontrolu osôb, ktorým bola uložená ambulantná forma ochranného liečenia a zabezpečiť stály dohľad nad týmito osobami až do momentu, kedy bude naplnený účel ochranného liečenia, o čom rozhoduje súd.

Do právneho poriadku sa zavádza osobitná forma ochranného dohľadu, ktorá predstavuje obligatórne uloženie ochranného dohľadu zo strany súdu páchatelovi činu inak trestného v prípade, ak páchatel nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a súd mu ukladá ochranné liečenie ambulantnou formou alebo ak mení ústavnú formu ochranného liečenia psychiatrického alebo sexuologického na ambulantnú formu.

Uvedené má zabezpečiť dostatočnú kontrolu osôb, ktorým bola uložená ambulantná forma ochranného liečenia, alebo zmenená ústavná na ambulantnú. Nakoľko ide o páchatelov trestného činu, ktorí bez riadnej liečby môžu byť potenciálnym rizikom pre spoločnosť, je potrebné nastaviť systém adekvátnej kontroly dodržiavania ochranného liečenia. Popri ochrannom dohľade sa dajú takejto osobe uložiť aj povinnosti alebo obmedzenia, a môže byť aj kontrolovaná elektronickými prostriedkami, čo doposiaľ možné nebolo. Ide o riešenia praktických problémov, s ktorými sa lekári vykonávajúci ambulantné liečenia dlhodobo stretávajú.

Návrh zákona upravuje doposiaľ absentujúcu možnosť dodatočne uložiť ochranné liečenie, ak odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody trpí duševnou poruchou. Taktiež sa navrhuje upraviť aj pravidlá pre protialkoholické liečenia, protitoxikomanické liečenia a liečenia závislostí na hazardných hrách v zmysle medicínskych poznatkov a európskych štandardov.

Ďalej návrh zákona upravuje situáciu, kedy popri nepodmienečnom treste odňatia slobody súd uloží niektorý z týchto druhov ochranného liečenia vždy ústavnou formou, pretože v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, ambulantná forma protialkoholického liečenia, protitoxikomanického liečenia alebo liečenia závislostí na hazardných hrách nemá zmysel.

V neposlednom rade návrh zákona reaguje aj na zriadenie Detenčného ústavu v Hronovciach ako rozpočtovej organizácie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky k 1. januáru 2022, v dôsledku čoho je potrebné prehodnotiť právnu úpravu vo vzťahu k osobám, pre ktoré má byť detencia určená. Umiestneniu do detenčného ústavu musí predchádzať výkon ochranného liečenia ústavnou formou alebo výkon trestu odňatia slobody, v rámci ktorého je u danej osoby zistené, že pre duševnú poruchu nemôže vykonávať ani ústavné ochranné liečenie alebo trest odňatia slobody a zároveň je jej pobyt na slobode tak nebezpečný, že je potrebné ju izolovať od spoločnosti a liečiť v rámci detenčného ústavu.

Návrh zákona zavádza aj osobitné podmienky upravujúce nariadenie výkonu ochranného liečenia, zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia a zmenu druhu ochranného liečenia, pokračovanie v ochrannom liečení a predĺženie ochranného liečenia. Taktiež dochádza k zmenám aj pri podmienkach uloženia a výkonu ochranného dohľadu a detencie.

Návrh zákona je podľa predkladateľa v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a s predpismi Európskej únie.

Návrh zákona bude mať podľa predkladateľa negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, a žiadne sociálne vplyvy, a žiadne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, na informatizáciu, ani na služby verejnej správy pre občana.

III.

Predložený návrh zákona sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá podľa § 27 ods. 1 zákona č. 400/2015 Z. z., z uvedeného dôvodu nebol predmetom pripomienkového konania ani rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky.

Obsah predloženého návrhu zákona bol súčasťou vládneho návrhu zákona, ku ktorému prebehla odborná diskusia v rámci pripomienkového konania, rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky prerokovala uvedený vládny návrh zákona ako parlamentnú tlač 1528 v druhom čítaní v jej výboroch.

IV.

Sekcia vládnej legislatívy Úradu vlády Slovenskej republiky odporúča vláde Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony **schváliť, avšak ešte s týmito pripomienkami:**

1. V čl. I je potrebné body 6 a 11 spojiť.
2. V čl. I bode 7 je potrebné § 77 ods. 2 upraviť tak, aby sa pododseky začínali slovesom.
3. V čl. I bode 9 je potrebné slovo „odsúdenému“ nahradiť slovom „odsúdený“ a slovo „páchateľovi“ slovom „páchateľ“.
4. V čl. I bode 10 je potrebné slová „ustanovenia odsekov“ nahradiť slovom „odseky“.

5. V čl. II bode 2 je potrebné slová „vypúšťa bodkočiarka a slová“ nahradiť slovami „bodkočiarka nahrádza slovom „alebo“ a vypúšťajú sa slová“ a vypustiť slová „sa nahrádzajú slovom „alebo““.
6. V čl. II bode 5 v § 128 ods. 5 je potrebné za slovo „trvalého“ vložiť slovo „pobytu“.
7. V čl. II bode 9 v § 135 ods. 1 je potrebné vypustiť slová „a záznam“.
8. V čl. II bode 9 v § 135 ods. 2 je potrebné za slovo „svedka“ vložiť čiarku a slová „ktorý je dieťaťom“ a vypustiť čiarku a slová „ktorá bola“.
9. V čl. II bode 9 v § 135 ods. 3 je potrebné slovo „odseku“ nahradiť slovom „odsekov“.
10. V čl. II bode 13 je potrebné za slová „ods. 3“ vložiť slová „prvej vete“ a slová „za slová „ušlého príjmu“ sa vkladajú slová“ nahradiť slovami „na konci sa pripájajú tieto slová:“.
11. V čl. II bode 27 v § 446 ods. 2 je potrebné slovo „vyslúchnutý“ nahradiť slovom „vypočutý“.

V Bratislave 22. augusta 2023